

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **V. V. T.**, zast. JUDr. Jiřím Běleckým, advokátem se sídlem Dukel. hrdinů 59/II, Rakovník, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 10. 2015, č. j. CPR-33217-2/ČJ-2015-930310-V238, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2015, č. j. 44 A 71/2015 – 15,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Odboru cizinecké policie Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Oddělení pobytové kontroly, páraní a eskort Kladno (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 6. 8. 2015, č. j. KRPS-205951-32/ČJ-2015-010023-SV, kterým bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném v posuzované době (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), jelikož se stěžovatel prokázal při pobytové kontrole dokladem jiné osoby jako dokladem vlastním a pobýval na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu. Současně byla stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států

Evropské unie, na tři roky a bylo konstatováno, že se na něj nevztahují důvody znemožňující vycestování. Rovněž byla určena doba k vycestování z území v délce 30 dní od nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění.

[2] Proti rozhodnutí žalované byla podána žaloba, kterou krajský soud shledal nedůvodnou. Ztotožnil se s právní kvalifikací jednání, kterého se stěžovatel dopustil, uvedl, že bylo nepochybně prokázáno, že se při pobytové kontrole dne 12. 6. 2015 prokázal dokladem jiné osoby jako dokladem vlastním. Jeho jednání nebylo zkratkovité, jak tvrdí, neboť si byl vědom, že se prokazuje cizím dokladem a svým jednáním chtěl dosáhnout toho, aby nebyl zjištěn jeho nelegální pobyt. Soud dále uvedl, že každý cizinec je povinen pobývat na území České republiky pouze s platným cestovním dokladem a vízem, pokud zákon nestanoví jinak, tedy dbát na to, aby měl své doklady v pořádku.

[3] Stěžovatel se v žalobě dovolával toho, že podal žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu a jeho zmocněný zástupce jej neinformoval o negativním výsledku tohoto řízení, tudíž nevěděl, že se v České republice nachází neoprávněně a nemohl se proti tomu nikterak bránit. Soud vyhodnotil jednání zmocněnce jako irelevantní. V tomto řízení nemá místo posuzování jednání zmocněnce z řízení o žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu a k námitkám tohoto charakteru nelze přihlížet.

[4] K žalobní námitce, že správní vyhoštění na tři roky je neadekvátní vytykánému jednání, soud konstatoval, že za jednání, jehož se stěžovatel dopustil, může správní orgán uložit správní vyhoštění až na pět let. V posuzovaném případě se jedná o dobu přibližně v polovině přípustné sazby, což soud považoval za přiměřené.

[5] K námitce posuzoval krajský soud i přiměřenost doby, která byla stanovena k vycestování z České republiky (30 dnů). Zhodnotil, že v žalobě nebyl obsažen žádný relevantní důvod, pro který by měla být stanovena lhůta delší, ani zajištění prostředků na cestu není tímto důvodem.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Má za to, že krajský soud nesprávně posoudil otázku právní kvalifikace jeho jednání. Nevzal v potaz, že stěžovatel byl při provádění pobytové kontrole ve značném stresu, neboť si uvědomil, že patrně již nepobývá na území České republiky oprávněně. Spontánně, aniž byl schopen domyslet možné důsledky svého jednání, předložil cizí cestovní doklad. Je přesvědčen, že pro absenci zavinění se nedopustil deliktu dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 zákona o pobytu cizinců.

[8] Dále je názoru, že z okolností případu je zřejmé, jakou významnou roli sehrál ve věci zmocněný zástupce z řízení o žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Pokud by totiž plnil své povinnosti, stěžovatel se mohl dovědět, že na území České republiky již nemá pobytové oprávnění a pokusit se situaci napravit, příp. odcestovat. Proto nemohlo dojít ke spáchání deliktu dle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců.

[9] Stále považuje za nepřiměřený trest spočívající ve stanovení doby tří let, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a to s ohledem na okolnosti

pokračování

daného případu (zkratkovitost jednání stěžovatele a nečinnost zmocněnce) a dále vzhledem k tomu, že v České republice pobývá od roku 2008 a vybudoval si zde řadu sociálních vazeb.

[10] K otázce lhůty, která mu byla stanovena k vycestování, uvádí, že mít dostatečnou dobu pro zajištění prostředků k vycestování považuje, na rozdíl od krajského soudu, za podstatné, jedná se o objektivní podmínku pro možnost opustit Českou republiku.

[11] Z uvedených důvodů navrhuje zrušit rozsudek krajského soudu a vrátit věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

[12] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na své rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Má za to, že řízení bylo vedeno plně v souladu se zákonem, přičemž skutková podstata, z níž vycházela, má oporu ve spisovém materiálu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Na základě kasační stížnosti přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[14] První námitka se týká naplnění důvodu pro správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel má za to, že se nedopustil tohoto deliktu, jelikož jednal zkratkovitě, spontánně, aniž byl schopen domyslet důsledky svého jednání. Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že správní vyhoštění nemá trestní (punitivní) charakter, nýbrž je svou povahou specifickým preventivním opatřením v oblasti kontroly přistěhovalectví (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 5 Azs 94/2005 - 52, publ. pod č. 1164/2007 Sb. NSS, či rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 5. 10. 2000, *Maaouia proti Francii*, stížnost č. 39652/98, ECHR 2000-X). Není tedy možné posuzovat, zda byl spáchán delikt či nikoliv. O delikt se v žádném případě nejedná.

[15] Kasační soud proto přistoupil k první námitce tak, že hodnotil, zda byl naplněn důvod pro správní vyhoštění dle zmíněného ustanovení zákona o pobytu cizinců. Ve svém hodnocení se ztotožnil se závěrem krajského soudu. Zkratkovité jednání a stres nemůže být omluvou pro to, že se cizinec prokáže cizím cestovním dokladem, který vydává za vlastní ve snaze vyhnout se postihu za nelegální pobyt. Nadto ze správního spisu vyplynulo, že teprve po sejmutí daktyloskopických otisků se stěžovatel přiznal ke své pravé totožnosti, do té doby se stále odkazoval na tu z předložených dokladů. Takové jednání, kdy až do doby sejmutí daktyloskopických otisků uváděl, že je osobou z předložených dokladů, tj. snažil se vzbudit dojem, že je jinou osobou, a teprve po delší době se k pravé totožnosti doznal, nelze označit za zkratkovité. Motivací jeho postupu byla snaha vyhnout se problému, jelikož si byl vědom toho, že nemá platné povolení k pobytu na území České republiky (viz protokol o výsledku účastníka správního řízení ze dne 12. 6. 2015, č. l. 23 – 28 správního spisu). Stěžovatel prokazatelně naplnil důvod podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 zákona o pobytu cizinců, který je důvodem pro správní vyhoštění. Jeho vysvětlení, proč k takovému jednání přistoupil, je nevěrohodné, navíc pro věc nerelevantní, a námitka je tedy nedůvodná.

[16] Druhým důvodem pro správní vyhoštění byl neoprávněný pobyt na území České republiky bez platného povolení k pobytu [§ 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců]. Tato skutečnost je nezpochybnitelná a stěžovatel si jí byl dle vlastních slov vědom (jak uvedl při výslechu dne 12. 6. 2015).

[17] Rozhodnutí, kterým byla zmítnuta žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání, bylo doručeno zmocněnému zástupci dne 4. 5. 2014. Odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo možné podat do 15 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí. Lhůta tedy uplynula dne 19. 5. 2014. Jelikož stěžovatel odvolání prostřednictvím svého tehdejšího zástupce nepodal, rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nabylo právní moci. Tím zároveň zaniklo jeho oprávnění pobývat na území České republiky. Pravomocné rozhodnutí je závazné pro všechny správní orgány.

[18] Tvrzení, že se kvůli chování zmocněného zástupce nedověděl, že již pobytové oprávnění nemá, je v rozporu s tím, co uvedl již dříve, při výslechu ve správním řízení (viz bod [16] tohoto rozsudku). Jednání zmocněného zástupce v řízení o prodloužení dlouhodobého pobytu je potom zcela irelevantní ve vztahu k řízení nyníjšímu. Námitku směřující do řízení o prodloužení dlouhodobého pobytu je třeba odmítnout jako nedůvodnou. Zcela se míjí s předmětem řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 4. 2012, č. j. 4 As 5/2012 – 22, dospěl k závěru, že „v řízení o přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele uloženého z důvodu neoprávněného pobytu na území České republiky nelze podrobit přezkumu předcházející rozhodnutí o zrušení jeho povolení k dlouhodobému pobytu. I přes vzájemnou obsahovou návaznost se tato rozhodnutí vyznačují odlišným předmětem a obsahem, řízení k jejich vydání jsou prováděna v intencích jiných právních norem a jejich vyústěním je vydání dvou různých správních rozhodnutí, přičemž každé z nich je samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví (§ 65 odst. 1 a § 75 odst. 2 s. ř. s.). Na uvedeném závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že rozhodnutí o zrušení povolení k dlouhodobému pobytu bylo doručeno pouze ustanovenému opatrovníkovi stěžovatele, a nelze tedy vyloučit, že se stěžovatel o jeho vydání fakticky nedověděl, a to až do doby zahájení řízení o správním vyhoštění, a na území České republiky tak do té doby pobýval neoprávněně bez vlastního vědomí.“ (obdobně i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2015, č. j. 3 Azs 2/2014 – 30). Tento závěr je aplikovatelný i na nyní projednávanou věc. Námitku je tak nutné, v duchu zásady *vigilantibus iura*, odmítnout jako nedůvodnou.

[19] K posouzení stanovené doby, po kterou nelze stěžovateli umožnit vstup na území členských států Evropské unie, je třeba uvést, že zákon o pobytu cizinců dává ve stanovení délky zákazu vstupu cizince na území členských států Evropské unie správnímu orgánu prostor pro správní uvážení, které je limitováno pouze maximální dobou zákazu vstupu ve vztahu k jednotlivým porušením citovaného zákona (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 99/2011 - 55). Správní soudy tedy v tomto směru přezkoumají pouze to, zda správní orgány správního uvážení nezneužily či nevybočily z jeho mezí. Konstatování krajského soudu, že uložení správního vyhoštění na dobu tří let je vzhledem k posuzovanému nezákonnému jednání přiměřené, tedy pokládá kasační soud za správný a přezkoumatelný závěr, kterým byla žalobní námitka vypořádána. Nad rámec uvedeného konstatuje, že ke zkratkovitosti jednání stěžovatele a nečinnosti zmocněného zástupce, jakožto okolností, které mají odůvodnit nepřiměřenost přijatého opatření, se již vyjadřoval výše. Tyto námitky byly odmítnuty jako nedůvodné. Další tvrzení k nepřiměřenosti doby trvání zákazu vstupu cizince do České republiky, že stěžovatel na území České republiky pobývá od roku 2008 a že zde vybudoval řadu sociálních vazeb, je pro účely posouzení přiměřenosti této doby zcela obecné a nedostatečně konkretizované.

pokračování

[20] Rovněž dobu k vycestování, která byla rozhodnutím správního orgánu I. stupně stanovena na 30 dní, považuje soud za přiměřenou, jak pro získání finančních prostředků, tak pro vyřízení ostatních nezbytných záležitostí. V posuzovaném případě navíc tato lhůta pro vycestování trvá již několik měsíců, jelikož je legálním způsobem prodlužována podáváním opravných prostředků. Odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění má totiž vždy odkladný účinek (§ 169 odst. 5 zákona o pobytu cizinců) a taktéž žaloba má odkladný účinek ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Stěžovatel tak měl dostatek času na to, shromáždit finanční prostředky na svou cestu do vlasti. O riziku toho, že k vyhoštění může dojít, věděl nejpozději od zahájení řízení o správním vyhoštění, měl s ním však počítat již od okamžiku, kdy mu skončilo oprávnění k pobytu na území České republiky.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[22] Vzhledem k tomu, že rozhodl o věci samé bezprostředně poté, kdy provedl nezbytné procesní úkony, nerozhodoval již samostatně o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[23] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec její úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu